

Examensarbete i biologi eller miljövetenskap vid institutionen för akvatiska resurser, SLU, 15-60 hp

Svartmunnad smörbult – förvandla risk till resurs

Den svartmunnade smörbulten är en fiskart med ursprung från Svarta havet och Kaspiska havet och har sannolikt kommit via barlastvatten till Östersjön. Den rapporterades första gången 1990 i Gdanskbukten där den nu är den vanligast förekommande kustnära fiskarten. År 2008 rapporterades arten för första gången i Sverige, i Karlskrona skärgård, och den finns nu också från Kalmarsund och upp till Gävlebukten, samt runt Gotland och i Göteborg.

Foto: Isa Wallin och Anna-Li Jonsson, SLU

Den svartmunnade smörbulten är en invasiv art med hög reproduktionstakt och hög tolerans för olika miljöfaktorer. Det finns risk för att den kan konkurrera med andra bottenlevande arter och även äta rom och yngel från inhemska arter men den kan också vara en resurs för rovfisk och för människor. En uttalad risk är att arten vandrar upp i sötvatten och här behövs kunskap om dess vandringsförmåga och om vilka barriärer som kan hindra arten att ta sig upp i fiskvägar. För att nyttja arten och utveckla effektiva metoder för fiske behövs kunskap om hur arten betar sig vid olika fiskeredskap. Nedanstående projektförslag är experimentella studier

som bidrar med kunskap på båda dessa viktiga områden och de är en del av forskningsprojektet Svartmunnad smörbult – förvandla risk till resurs.

Alla experiment utförs i Älvkarleby, vid Dalälven söder om Gävle, antingen vid SLU Fiskeriförsöksstation (FFS) eller vid Vattenfalls experiment anläggning Laxeleratorn. Beroende på bakgrundskunskaper och intresse kan examensarbetet göras antingen inom biologi eller miljövetenskap med utrymme för egna frågeställningar. Omfattning är flexibel och examensarbetena kan göras på kandidat- eller masternivå.

1. Vandringsförmåga (15-60hp), praktiska arbetet utförs under 3-6 veckors tid i Aug/September i Laxeleratorn med eventuell komplettering vid FFS i oktober för 60hp arbetet. I det här experimentet studeras hur svartmunnad smörbult och två andra arter, öring och stensimpa, klarar av att vandra i en konstgjord fiskväg vid olika vattenhastigheter och med olika barriärer. Examensarbetet kan göras på en eller flera arter beroende på omfattning. Arbetet går även att göra under senare del av året på filmat material.
2. Beteende vid fiskeredskap (15-60hp), praktiska arbetet utförs under 2-3 veckors tid i September i Laxeleratorn. I det här experimentet studeras hur svartmunnad smörbult beter sig vid olika utformning av fiskeredskap i syftet att designa effektiva metoder att fånga arten. Arbetet går även att göra under senare del av året på filmat material.

För mer information om projekten kontakta Ann-Britt Florin, Kustlaboratoriet, Institutionen för akvatiska resurser, Sveriges Lantbruksuniversitet: ann-britt.florin@slu.se; 010-478 41 22.

Länk till forskningsprojektet: [Svartmunnad smörbult – förvandla risk till resurs | Externwebben \(slu.se\)](#)